

International Inner Wheel

Referat av Martine Gayon IIW FN representant, New York mars 2025

Världssocialrapporten är den ledande publikation som ges ut av FN:s avdelning för ekonomiska och sociala frågor (UN DESA) om viktiga frågor rörande social utveckling.

När länder nu gradvis återhämtar sig från flera samtidiga och sammanlänkade kriser, finns det en möjlighet att minska de långsiktiga effekterna av dessa kriser på den sociala utvecklingen och bygga mer motståndskraftiga samhällen.

Enligt Världssocialrapporten 2024, som lanserades idag av FN:s avdelning för ekonomiska och sociala frågor, krävs det omedelbara globala insatser för att stödja nationella ansträngningar att hantera de bakslag som orsakats av de senaste globala kriserna samt för att undvika att framtida störningar utvecklas till kriser.

Under titeln "Social utveckling i tider av sammanlänkade kriser: En uppmaning till global handling" förklarar Världssocialrapporten 2024 att i dagens globala policymiljö omvandlas negativa förändringar lättare till kriser som överskrider gränser och kräver internationella insatser. Särskilt eftersom sådana kriser oproportionerligt drabbar de mest sårbara människorna, samhällena och länderna.

Krisdrivna bakslag inom fattigdomsminskning och arbetslöshet.

Återkommande chocker, med start i COVID-19-pandemin, har lett till bakslag inom centrala områden för social utveckling.

Världen upplevde den första ökningen av extrem fattigdom på 20 år och bristen på jämlikhet har ökat kraftigt och förblir hög. Även om makroekonomiska återhämtningar pågår, är extrem fattigdom fortsatt utbredd i vissa länder vilket tyder på djupt rotade strukturella brister. År 2022 hade den extrema fattigdomen återgått till nivåerna före pandemin i de flesta länder – med undantag för låginkomstländer.

Arbetslösheten i låginkomstländer har också förblivit ihållande hög, där sysselsättningsgapet ökade från 20 % år 2018 till 21 % år 2023. Den trenden har förvärrat redan existerande inkomst- och förmögenhetsskillnader globalt. År 2022 ägde den fattigaste hälften av världens befolkning endast 2 % av världens förmögenhet medan de rikaste 10 % kontrollerade 76 %.

Enligt rapporten kan kriserna leda till en kumulativ förlust av ekonomisk produktion på över 50 biljoner USD mellan 2020 och 2030, vilket speglar förlorade möjligheter att investera i social utveckling.

Akut behov av globala insatser för att lindra nationella begränsningar

Rapporten betonar det kritiska behovet av reform och omfokusering av det internationella systemet för finansiell utveckling för att stödja nationella insatser mot globala kriser och skapa det finanspolitiska utrymme som krävs för att driva social utveckling framåt.

Den granskar åtgärder för att lätta på skuldbördan för utvecklingsländer, bland annat genom skuldbyten för investeringar i de globala målen (SDG), vilket kan bana väg för långsiktiga och motståndskraftiga vägar till social utveckling. Vidare undersöks hur offentligt utvecklingsbistånd (ODA), i form av bidrag och förmånliga lån, meningsfull skuldavskrivning på kort sikt samt en förstärkning av systemet för statsskuldshantering på lång sikt kan främja social utveckling – särskilt i länder i särskilt utsatta situationer.

Ökat stöd från givare kan också bidra till att upprätthålla den ekonomiska livskraften för regionala riskpooler, såsom Caribbean Catastrophe Risk Insurance Facility, Pacific Catastrophe Risk Insurance Company och African Risk Capacity.

Genom att lyfta fram hur länder med starka system för socialt skydd har klarat sig bättre genom de senaste kriserna påpekar rapporten att endast hälften av världens befolkning har tillgång till minst en form av socialt skydd. Den uppmanar till globalt samarbete för att främja ett människorättsbaserat synsätt på socialt skydd med fokus på att säkerställa kontinuitet under kriser. Rapporten efterlyser också utvecklingen av välreglerade försäkringsmarknader med utökad täckning anpassad till de varierande behoven hos utsatta befolkningsgrupper.

En uppmaning till ett förnyat globalt engagemang för social utveckling

När länder nu blickar fram emot det andra världstoppmötet om social utveckling som är planerat att hållas 2025 står visionen om att sätta människan i centrum för utvecklingen fortfarande i fokus – tre decennier efter att den först formulerades vid det första toppmötet.

Detta innefattar bland annat att utveckla system för tidig varning, påskynda arbetet med att mildra klimatförändringarna, säkerställa global finansiell stabilitet samt förebygga pandemier och spridning av våldsamma konflikter.

– Åtgärder såsom att minska utsläppen av växthusgaser och att operativt ta "Loss and Damage"-fonden i bruk kan ge en dubbel utdelning genom att möjliggöra lämpliga nationella insatser samtidigt som de mest sårbara skyddas.